

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 36/13
v Luxemburgu 21. marca 2013

Rozsudok vo veci C-92/11
RWE Vertrieb AG/Verbraucherzentrale Nordrhein-Westfalen eV

Štandardná zmluvná podmienka v spotrebiteľských zmluvách podlieha preskúmaniu svojej nekalej povahy aj v tom prípade, že len preberá vnútroštátnu právnu úpravu určenú pre inú kategóriu zmlúv

Je úlohou vnútroštátneho súdu, aby v každom konkrétnom prípade posúdil, či táto zmluvná podmienka umožňujúca dodávateľovi plynu jednostranne meniť cenu, spĺňa požiadavky dobrej viery, rovnováhy a transparentnosti

Verbraucherzentrale Nordrhein-Westfalen (združenie spotrebiteľov Severného Porýnia-Vestfálska) napadlo pred nemeckými súdmi štandardnú zmluvnú podmienku, ktorou si spoločnosť RWE, nemecký dodávateľ zemného plynu, vyhradila právo jednostranne meniť cenu pre svojich zákazníkov, ak sa na nich vzťahuje osobitná tarifná cena (*Sonderkunden*). Namiesto štandardnej tarify, ktorú nemeckí dodávatelia plynu musia ponúknuť spotrebiteľom, títo zákazníci uzavreli zmluvu v rámci zmluvnej slobody. Vzhľadom na to, že toto nemecké združenie sa domnieva, že ide o nekalú zmluvnú podmienku, v mene 25 spotrebiteľov žiada o vrátenie doplatkov, ktoré títo spotrebiteľia zaplatili RWE v súvislosti so štyrmi cenovými zvýšeniami v rokoch 2003 až 2005 v celkovej výške 16 128,63 eura.

RWE zastáva názor, že sporná zmluvná podmienka uvedená vo všeobecných obchodných podmienkach, ktoré platia pre dotknutých zákazníkov, nemôže byť predmetom preskúmania z hľadiska svojej nekalej povahy. Táto zmluvná podmienka totiž len odkazuje na nemeckú právnu úpravu, ktorá sa vzťahuje na zmluvy s tarifnými odberateľmi. Táto právna úprava umožňovala dodávateľovi jednostranne meniť ceny plynu bez uvedenia dôvodu, podmienok alebo rozsahu tejto zmeny, pričom zaručovala, že zákazníci budú o tejto zmene informovaní a budú môcť prípadne od zmluvy odstúpiť.

Vzhľadom na to, že spoločnosť RWE nemala úspech v konaniach pred nižšími súdmi, obrátila sa na Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor, Nemecko), ktorý požiadal Súdny dvor o výklad právnych predpisov Únie¹ týkajúcich sa ochrany spotrebiteľov pred nekalými a/alebo nejasnými štandardnými zmluvnými podmienkami. Nemecký súd sa opýtal najmä na rozsah vylúčenia preskúmania nekalej povahy **štandardných zmluvných podmienok, ktoré len preberajú záväzné ustanovenia právnej úpravy.**

Vo svojom dnešnom rozsudku Súdny dvor odpovedá, že také zmluvné podmienky musia podliehať preskúmaniu svojej nekalej povahy², **pokiaľ sa ustanovenia právnej úpravy, ktoré preberajú, vzťahujú na inú kategóriu zmlúv.**

Vylúčenie preskúmania nekalej povahy zmluvných podmienok, ktoré odrážajú vnútroštátnu právnu úpravu upravujúcu určitú kategóriu zmlúv, je totiž odôvodnené skutočnosťou, že možno legitímne predpokladať, že vnútroštátny zákonodarcia našiel rovnováhu medzi všetkými právami a povinnosťami zmluvných strán týchto zmlúv. Túto úvahu však nemožno použiť na podmienky inej zmluvy. Vylúčenie preskúmania nekalej povahy zmluvnej podmienky obsiahnutej v takej

¹ Smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Ú. v. ES L 95, s. 29; Mim. vyd. 15/002, s. 288) a smernica Európskeho parlamentu a Rady č. 2003/55/ES z 26. júna 2003 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom, ktorou sa ruší smernica 98/30/ES (Ú. v. EÚ L 176, s. 57; Mim. vyd. 12/002, s. 230)

² Podľa smernice 93/13 citovanej v poznámke pod čiarou 1.

zmluve len z toho dôvodu, že preberá právnu úpravu, ktorá sa uplatňuje na inú kategóriu zmlúv, by totiž spochybnilo režim ochrany spotrebiteľov zavedený právom Únie.

Pokiaľ ide o prípadne nekalú povahu spornej zmluvnej podmienky, Súdny dvor konštatuje, že normotvorca Únie uznal, že v rámci zmlúv na dobu neurčitú, akými sú zmluvy o dodávkach plynu, má dodávateľský podnik legitímny záujem na možnosti meniť poplatky za svoju službu. **Štandardná zmluvná podmienka, ktorá umožňuje takúto jednostrannú zmenu, však musí spĺňať požiadavky dobrej viery, rovnováhy a transparentnosti.** V tejto súvislosti Súdny dvor pripomína, že v konečnom dôsledku **musí vnútroštátny súd, nie Súdny dvor, určiť, či to tak v konkrétnom prípade je.**

Pri preskúmaní vnútroštátnym súdom majú zásadný význam tieto kritériá:

- **zmluva musí transparentným spôsobom uvádzať dôvod a spôsob zmeny poplatkov,** aby spotrebiteľ mohol na základe jasných a zrozumiteľných kritérií predpokladať ich prípadné zmeny;

Súdny dvor v tejto súvislosti zdôrazňuje, že nedostatok týchto informácií pred uzavretím zmluvy v zásade nemožno nahradiť len tým, že spotrebiteľia budú v priebehu realizácie zmluvy v dostatočnom predstihu informovaní o zmene poplatkov a o ich práve zmluvu vypovedať, ak s touto zmenou nesúhlasia.

- **spotrebiteľ môže za konkrétnych podmienok skutočne zrealizovať možnosť výpovede.** Nie je to tak v prípade, ak z dôvodov spojených so spôsobmi výkonu práva na výpoveď alebo s podmienkami relevantného trhu, spotrebiteľ nemá skutočnú možnosť zmeniť dodávateľa, alebo ak nebol primerane a včas informovaný o nadchádzajúcej zmene.

Okrem toho **Súdny dvor zamietol návrhy nemeckej vlády a spoločnosti RWE na obmedzenie časových účinkov rozsudku s cieľom obmedziť jeho finančné dôsledky.** Výklad práva Únie, ktorý Súdny dvor poskytol v tomto rozsudku, sa preto uplatní nielen na zmeny taríf, ktoré nastanú od dnešného dňa, ale na všetky zmeny taríf, ku ktorým došlo odo dňa nadobudnutia účinnosti ustanovení práva Únie, ktoré sú predmetom výkladu v tomto rozsudku.³ Navyše je potrebné, aby sa splnili podmienky, ktoré umožnia predložiť pred príslušné súdy spor týkajúci sa uplatňovania týchto ustanovení.

Súdny dvor v tejto súvislosti uvádza, že o finančných dôsledkoch pre nemeckých dodávateľov plynu, ktorí uzavreli zmluvy s osobitnými odberateľmi, nemožno rozhodnúť len na základe výkladu práva Únie, ktorý podáva vo svojom dnešnom rozsudku. Vnútroštátnemu súdu totiž prináleží, aby s ohľadom na tento výklad rozhodol o konkrétnej kvalifikácii predmetnej zmluvnej podmienky podľa osobitných okolností daného prípadu.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlásenia rozsudku je dispozícii na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106

³ Smernica 93/13 citovaná v poznámke pod čiarou 1 nadobudla účinnosť 14. apríla 1993 a lehota na jej prebratie do vnútroštátnych právnych predpisov uplynula 31. decembra 1994. Smernica 2003/55, rovnako citovaná v poznámke pod čiarou 1, nadobudla účinnosť 1. novembra 2003 a lehota na jej prebratie do vnútroštátnych právnych predpisov uplynula 30. apríla 2004.